

Utrpení pro Krista (1Pt 4,12–19)

Texty na tento týden

1Pt 1,6.7; 3,13–18; 4,12–19; 5,8.10

Základní verš

„K tomu jste přece byli povoláni; vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích.“ (1Pt 2,21)

Křesťanská církev byla v prvních stoletích své existence velmi pronásledovaná. V Bibli, především v knize Skutky apoštolů, je popisováno, s čím musela církev ve svých počátcích zápasit. Pronásledování spolu s utrpením, které přináší, bylo zkušeností v životech lidí, kteří četli první Petřův list.

Hned na začátku tohoto svého listu Petr píše: „Z toho se radujte, i když snad máte ještě nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, aby se pravost vaší víry, mnohem drahocennější než pomíjející zlato, jež přece též bývá zkoušeno ohněm, prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus“ (1Pt 1,6.7). Dále se v tomto krátkém listu nacházejí minimálně tři poměrně rozsáhlé pasáže, které se zabývají utrpením pro Krista (1Pt 2,18–25; 3,13–21; 4,12–19). Na konci listu se Petr vrací k podobné myšlence: „A Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu, po krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ“ (1Pt 5,10).

V této lekci se budeme věnovat tématu utrpení, jež je způsobeno pronásledováním, které se proliná celým Petrovým listem. Společně se podíváme na několik Petrových textů, především pak na pasáž znamenitou v 1Pt 4,12–19.

Budování společenství

- ▶ **Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?**
- ▶ **Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.**

Pronásledování v prvokřesťanské církvi

‘Z toho se radujte, i když snad máte ještě nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, ‘aby se pravost vaší víry, mnohem drahocennější než pomíjející zlato, jež přece též bývá zkoušeno ohněm, prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus. (1Pt 1,6,7)

A Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu, po krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ. (1Pt 5,10)

Osobní studium

Jaká by měla být podle 1Pt 1,6,7 a 5,10 reakce čtenářů těchto textů na to, co přichází?

Během prvních století už jen fakt, že se člověk stal křesťanem, mohl vést k hrozně smrti. Jeden z dopisů, které byly adresovány římskému císaři Trajánovi, ukazuje, jak nejistý byl osud křesťanů v těchto dnech. Autorem listu byl Plinius (označovaný také jako „Plinius mladší“), Trajánův přítel a v té době zmocněnec v Pontu a Bithynii – tedy na územích, která jsou zmíněna i v 1Pt 1,1.

Plinius se ptá Trajána na radu, jak má přistupovat k lidem, kteří jsou obviněni z toho, že jsou křesťané. Vysvětluje, že ty, kteří trvali na tom, že jsou křesťané, dal popravit. Ti další však tvrdili, že sice předtím byli křesťané, ale nyní už jimi nejsou. Plinius jim tedy nařídil, aby svoji nevinu dokázali tak, že budou obětovat kadidlo před sochami Trajána a ostatních bohů, a Ježíše naopak proklejí.

Uctívání živého císaře sice nebylo tehdy v Římské říši obvyklé, ale zejména na východě říše – do níž byl adresován i Petrův list – císaři tuto praxi povolovali a někdy dokonce podporovali lidi, aby pro ně budovali chrámy. Některé z těchto chrámů měly kněze a oltáře, na nichž byly přinášeny oběti. Když Plinius nutil křesťany, aby svou loajlnost vůči císaři prokázali obětováním kadidla a uctíváním sochy císaře, tak jen naplňoval praxi, která byla tehdy v Malé Asii běžná.

V prvním století byla období, kdy věřící čelili vážnému nebezpečí jen proto, že byli křesťany. Platilo to především během vlády císaře Nerona (54–68) a Domiciána (81–96).

Pronásledování, o němž Petr píše ve svém prvním listu, bylo spíše lokálního charakteru. Petr uvádí ve svém listu jen několik konkrétních příkladů pronásledování, která se týkají falešného obvinění (1Pt 2,12), urážení a hanobení (1Pt 3,9; 4,14). Přestože soudy byly velmi přísné, nezdá se, že by právě v této době bylo rozšířeno plošné zatýkání a zabíjení křesťanů. Přesto však kvůli tomu rostlo napětí mezi křesťany a významnou částí společnosti. A to je důvodem, proč Petr vyjadřuje ve svém listu znepokojení nad vzniklou situací.

Aplikace

Setkal ses někdy v životě s pronásledováním, očerňováním či pomluvami pro svou víru? Jak se tyto útoky projevovaly v době totalitního režimu? A jak se mohou odehrávat dnes?

Utrpení a Kristův příklad

¹³Kdo vám ublíží, budete-li horlit pro dobro? ¹⁴Ale i kdybyste pro spravedlnost měli trpět, jste blahoslaveni. „Strach z nich at' vás neděsí ani nezviklá ¹⁵a Pán, Kristus, budiž svatý“ ve vašich srdcích. Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslychal o naději, kterou máte, ¹⁶ale číňte to s tichostí a s uctivostí. Když jste vystaveni pomlouvám, zachovávejte si dobré svědomí, aby ti, kteří hanobí váš dobrý způsob života v Kristu, byli zahanbeni. ¹⁷Je přece lépe, abyste trpěli za dobré jednání, bude-li to snad vůle Boží, než za zlé činy. ¹⁸Vždyť i Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu. Byl usmrčen v těle, ale obživen Duchem. (1Pt 3,13–18)

Osobní studium

Jak by se podle 1Pt 3,13–22 měli chovat křesťané k těm, kteří jim způsobují utrpení pro jejich víru? Jaké je propojení mezi Ježíšovým utrpením a zkušeností utrpení, kterou procházeli jeho následovníci pro svou víru?

Petr napsal: „Ale i kdybyste pro spravedlnost měli trpět, jste blahoslaveni“ (1Pt 3,14). Jde v podstatě o ozvěnu Ježíšových slov: „Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské“ (Mt 5,10). Petr dále zdůrazňuje, že se křesťané nemají bát těch, kteří na ně útočí, ale mají ve svých srdcích posvěcovat Krista (1Pt 3,15). Takové potvrzení Krista v jejich srdcích jim pomůže zastavit strach, který v nich mohou vzbudit jejich protivníci.

Petr také připomíná, že křesťané by měli být připraveni vydat svědectví o své naději. Měli by to však dělat v tichosti a s uctivostí (1Pt 3,16).

Zdůrazňuje však také, že by křesťané neměli dávat žádnou příčinu k útokům, znevažování či pomlouvám. Právě proto musí být jejich svědomí čisté (1Pt 3,16). To je velmi důležité, protože když se ukáže čistý život křesťanů, odhalí se tím také nepravdivost obvinění a hanba padne na původce těchto lží.

Utrpení, které je důsledkem našich špatných skutků, není žádnou zásluhou (1Pt 3,17). Je to zásadní rozdíl od utrpení, které přichází proto, že jednáme dobře a správně. „Je přece lépe, abyste trpěli za dobré jednání, bude-li to snad vůle Boží, než za zlé činy“ (1Pt 3,17).

Dále Petr používá Ježíšův příklad. Kristus trpěl pro svou spravedlnost. Svatost a čistota jeho života byly jakoby trvalou výčitkou pro ty, kteří ho nenáviděli. Ježíš trpěl pro dobro. Jeho utrpení však bylo jedinou cestou k záchraně. Zemřel za hříšníky, obětoval se za nás („spravedlivý za nespravedlivé“ – 1Pt 3,18), aby ti, kteří v něj věří, měli zaslíbení věčného života.

Aplikace

Trpěl jsi někdy ne pro své selhání, ale proto, že jsi něco udělal správně? Jaká to byla zkušenost? Co ses z toho naučil o podstatě křesťanství a odrážení Kristova charakteru?

Oheň utrpení (1Pt 4,12–14)

¹²Milovaní, nedivte se té zkoušce ohněm, jež na vás přišla – není to přece nic divného. ¹³Spíše se radujte, že máte podíl na Kristově utrpení, vždyť až se zjeví jeho sláva, budete jásat radostí! ¹⁴Když nesete urážky pro Kristovo jméno, blaze vám, neboť na vás spočívá Duch slávy, Duch Boží. (1Pt 4,12–14; B21)

Osobní studium

Proč Petr píše v 1Pt 4,12–14 o tom, že by křesťany nemělo překvapit jejich vlastní utrpení (2Tm 3,12; J 15,18)?

Petr zdůrazňuje, že ti, kdo trpí proto, že jsou křesťané, se podílejí na Kristově utrpení. Není to nic neočekávaného. I apoštol Pavel píše: „A všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu Ježíši, zakusí pronásledování“ (2Tm 3,12). Ježíš také varoval své následovníky: „Tehdy vás budou vydávat v soužení i na smrt a všechny národy vás budou nenávidět pro mé jméno. A tehdy mnozí odpadnou a navzájem se budou zrazovat a jedni druhé nenávidět“ (Mt 24,9,10).

Ellen Whiteová v knize Skutky apoštolů napsala: „Tak tomu bude se všemi, kteří budou žít zbožně v Kristu Ježíši. Každého, kdo je naplněn Kristovým Duchem, čeká pronásledování a potupa. Způsoby pronásledování se mohou v průběhu času měnit, ale jeho podstata – duch, který za ním stojí – se nemění. Je to tentýž duch, který zabíjel Boží vyvolené již od dob Ábela.“ (AA 576; PNL 331)

Co říká text ve Zj 12,17 o realitě pronásledování křesťanů v posledních dnech?

Pro věrného křesťana se může pronásledování stát stále přítomnou realitou. Právě o tom Petr píše, když svým čtenářům připomíná „oheň“ zkoušek a utrpení, který je zachvátil.

Oheň je trefným obrazem. Oheň může ničit, ale může i očistovat od různých nechtěných příměsí a nečistot. Záleží na tom, co ohni vystavíme. Zatímco dům nebo les oheň zničí, zlato a stříbro pročistí. A přestože by se nikdo neměl vystavovat pronásledování ani ho přivozovat, Bůh může každé utrpení využít k dobrému. Proto jinými slovy Petr svým čtenářům i nám radí: Ano, utrpení je špatné. Ale nenechejte se jím zlomit. Vždyť to není něco neočekávaného. Vytrvejte na cestě víry.

Aplikace

Jak můžeš pozdvihnout, povzbudit nebo dokonce pomoci člověku, který trpí pro víru?

Soud a Boží lid (1Pt 4,15–19)

15Ale ať nikdo z vás netrpí za vraždu, za krádež nebo jiný zlý čin anebo za intriky. 16Kdo však trpí za to, že je křesťan, ať se nestydí, ale slaví Boha, že smí nosit toto jméno. 17Přišel totiž čas, aby soud začal od domu Božího. Jestliže začíná od vás, jaký bude konec těch, kteří se Božímu evangeliu vzpírají? 18„Jestliže i spravedlivý bude stěží zachráněn, kde se ocitne bezbožný a hříšný?“ 19A tak ti, kteří trpí podle vůle Boží, ať svěří své duše věrnému Stvořiteli a činí dobré. (1Pt 4,15–19)

Osobní studium

Jaké společné téma je v textech v 1Pt 4,15–19; Iz 10,11.12 a Mal 3,1–6?

Ve všech těchto statích proces Božího soudu začíná od Božího lidu. Petr dokonce spojuje utrpení křesťanů s Božím soudem. Utrpení, kterým procházejí čtenáři Petrova listu, není ničím menším než projevem Božího soudu, který začíná od domu Božího. „A tak ti, kteří trpí podle vůle Boží, ať svěří své duše věrnému Stvořiteli a činí dobré“ (1Pt 4,19).

Jak text v L 18,1–8 pomáhá pochopit podstatu Božího soudu?

Podobenství o chudé vdově u L 18,1–8 zachycuje postoj mnoha lidí k soudu. Vdova ví, že by ve svém případě uspěla, pokud by dokázala najít soudce, který by se jí ujal. Nemá však dostatečné postavení ani finanční prostředky, aby ji někdo vyslechl. Nakonec však přesvědčí soudce, aby ji vyslyšel. A ten jí konečně dává za pravdu a sjednává spravedlnost. Ježíš to shrnul slovy: „Což teprve Bůh! Nejedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá?“ (L 18,7). Hřích je příčinou zla na zemi. Boží lid v průběhu dějin očekává na Boha, aby vše vrátil zpět do správného stavu.

„Kdo by se nebál tebe, Pane, a nevzdal slávu tvému jménu, neboť ty jediný jsi Svatý; všechny národy přijdou a skloní se před tebou, neboť tvé spravedlivé soudy vyšly najevo“ (Zj 15,4).

Aplikace

Uvažuj nad zlem, které se děje ve světě a zůstává nepotrestáno. Jak je v této souvislosti pro křesťany důležitý Boží spravedlivý soud? Jakou naději ti přináší zaslíbení, že nakonec zavládne spravedlnost?

Víra uprostřed utrpení

Budte strážliví! Budte bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako „lev řvoucí“ a hledá, koho by poltil. (1Pt 5,8)

A tak ti, kteří trpí podle vůle Boží, ať svěří své duše věrnému Stvořiteli a činí dobré. (1Pt 4,19)

Osobní studium

Již bylo zmíněno, že Petr píše věřícím, kteří trpěli pro svou víru. A jak ukazují dějiny křesťanství, všechno se postupně stále zhoršovalo. Pro mnohé věřící byla v následujících letech Petrova slova zdrojem útěchy a povzbuzení. A je tomu tak dodnes.

Proč existuje utrpení? To je prastará otázka. Utrpení je základním tématem i jedné z nejstarších biblických knih – knihy Jób. Příkladem člověka, který trpěl podle Boží vůle (1Pt 4,19) je Jób. Vždyť Bůh o Jóbovi řekl: „Zdalipak sis všiml mého služebníka Jóba? Nemá na zemi sobě rovného. Je to muž bezúhonný a přímý, bojí se Boha a vystříhá se zlého“ (Jb 1,8). A navzdory tomu prošel Jób velkým utrpením. Ne pro svůj hřích, ale pro svoji víru.

Jakou odpověď dávají následující texty na otázku původu utrpení?

1Pt 5,8

Zj 12,9

Zj 2,10

Stručnou odpovědí by mohlo být, že důvodem našeho utrpení je velký spor mezi Kristem a satanem, jehož jsme součástí. Nejde jen o jakousi metaforu či symbol dobra a zla v naší přirozenosti. Existuje skutečný Kristus a skutečný satan, kteří svádějí boj o lidské bytosti.

Jak mohou Petrova slova v 1Pt 4,19 pomáhat v problémech, které věřící potkávají?

Když trpíme – a to především tehdy, když naše utrpení není přímým důsledkem našeho špatného jednání – tak si přirozeně klademe otázku, kterou pokládal i Jób: „Proč?“ A až příliš často nenacházíme žádnou odpověď. Petr zdůrazňuje, že i uprostřed utrpení je potřeba odevzdat se Bohu, důvěřovat našemu „věrnému Stvořiteli“ a pokračovat v konání dobra (1Pt 4,19).

Aplikace

Proč je důležité, aby každý křesťan osobně poznal Boží charakter, jeho dobrotu a lásku – především pro čas utrpení? Jak můžeš Boha lépe poznat a prožívat realitu jeho lásky?

Podněty k zamyšlení

Několikrát v této lekci bylo zmíněno, že křesťané byli zpočátku vystaveni pronásledování. Plinius mladší v listu, který adresuje císaři, píše o utrpení křesťanů v prvním století: „S těmi, kteří byli obžalováni jako křesťané, jsem jednal následujícím způsobem: Zeptal jsem se jich, jestli jsou křesťané. Když to přiznali, zeptal jsem se jich znovu. Potřetí jsem jim pohrozil trestem smrti. Ty, kteří neustoupili, jsem dal popravit. Nepochyboval jsem totiž, že ať už vyznávají cokoli, je třeba trestat neposlušnost a tvrdšíjnu zarputilost. ... Propustil jsem však ty, kteří popřeli, že jsou nebo byli křesťany, a v mé přítomnosti vzývali bohy a tvůj obraz, jež jsem nechal přinést, obětovali kadidlo a víno a kromě toho zlořečili Kristu. Říká se totiž, že žádného skutečného křesťana k tomuto nelze přinutit. Jiní, jejichž jména mi sdělil jeden informátor, říkali, že jsou křesťany, ale hned to zase zapřeli s tím, že sice byli křesťany, ale už přestali být, někteří před třemi roky, někteří před delší dobou, mnozí i před dvaceti lety. Ti všichni rovněž uctívali tvůj portrét a sochy bohů a zlořečili Kristu.“ (Pliniovy listy, Kniha 10:96)

Otázky k rozhovoru

1. *Jakému největšímu problému křesťané podle Pliniova listu čelili? Jakou podobnost je možné vidět mezi jejich utrpením a tím, které má přijít v posledních dnech – jak o tom mluví poselství třetího anděla ve Zj 14,9–12? Co to odhaluje o některých základních otázkách velkého sporu?*
2. *„Lidé, kteří zachovávali Boží zákon, budou obviněni, že zapříčinili rány, které dopadly na svět; bude jim přisuzována vina za strašlivé přírodní pohromy, války a krveprolívání, které naplní svět bídou. Moc, provádějící poslední varovné poselství, vyvolá zlobu bezbožných. Jejich zášť se projeví proti všem, kdo přijmou toto poselství, a satan tak ještě více rozdmýchá nenávist a pronásledování.“ (GC 615.616; VDV 398) Nevíme, kdy se to všechno uskuteční. Jak můžeme být připraveni za všech okolností čelit protivenstvím pro naši víru – ať už přijdou v jakékoliv podobě? Co to vlastně znamená „být připraven“?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____